

Силабус
навчальної дисципліни
Навчальна практика із зарубіжної літератури

Освітня програма	«Середня освіта (англійська мова та література)»
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.02 Середня освіта (Мова та література (із зазначенням мови))
Спеціалізація	014.021 Англійська мова і література
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Ганна АЛЕКСАНДРОВА
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/ffsk/structure-ffsk/kaf-zar-lit/composition-kaf-zar-lit/aleksandrova/
Контактний телефон	+38 099 707 15 61
Е-mail викладача:	tria8@ukr.net
Графік консультацій	вівторок, 11.00-12.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
3 / 90 год.	очна (денна)			90 год.	залік
	заочна (дистанційна)			90 год.	

Семестр: осінній.

Мова навчання: українська.

Ключові слова: навчальна практика; заклад загальної середньої освіти (ЗЗСО); цілі, завдання, зміст навчальної практики; професійна компетентність учителя-предметника; функції здобувача-практиканта; освітній процес, шкільна документація; психолого-педагогічна характеристика учня, класу; урок літератури, його аналіз; система контролю та оцінювання діяльності учнів; самостійна робота з літератури; позакласна робота з літератури.

Мета навчальної практики – формування в здобувачів вищої освіти системи необхідних педагогічних умінь й навичок, фахових здібностей на ґрунті сформованої теоретичної й практичної готовності до здійснення професійної діяльності, особистісно-індивідуального стилю поведінки та діяльності, необхідних для майбутньої професії в оптимально наближених до роботи за фахом умовах, оволодіння здобувачами сучасними технологіями навчання.

Предметом навчальної практики є освітній процес та освітнє середовище школи.

У результаті проходження навчальної практики здобувач-практикант буде **знати:** особливості функціонування ЗЗСО; структуру, зміст навчальних програм, календарне

планування із зарубіжної літератури; методику ведення шкільної документації; основні організаційні форми реалізації освітнього процесу із зарубіжної літератури у навчальних закладах різних типів; алгоритм підготовки до уроку з урахуванням усіх етапів цього процесу; принципи організації виховної роботи із зарубіжної літератури; принципи організації самостійної роботи із зарубіжної літератури; принципи індивідуалізації та диференціації навчання літератури.

У результаті проходження навчальної практики здобувач-практикант буде **вміти**: вивчати шкільну нормативну документацію; вести записи в психолого-педагогічних щоденниках; аналізувати й узагальнювати досвід учителів; проводити спостереження й аналізувати відвідані уроки; визначати конкретні цілі, завдання та етапи кожного уроку; вивчати ставлення учнів до предмета; складати психолого-педагогічну характеристику учня/учнівського колективу; проектувати і створювати необхідну наочність; складати план позакласної роботи і сценарії заходів; організовувати разом із класним керівником дозвілля учнів.

Компетентності та програмні результати практики:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність діяти відповідально й свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права й обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.

ЗК 2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК 3. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.

ЗК 7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 10. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 2. Здатність дотримуватися сучасних мовних норм з англійської та української мов, володіти англійською мовою, використовувати різні форми й види комунікації в освітній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту.

СК 3. Здатність орієнтуватися в літературному процесі країн і народів світу (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті розвитку літератури, історії, культури, використовувати знання мов і здобутків світового письменства для формування національної свідомості, загальної і мовленнєвої культури учнів, їхньої моралі, міжкультурної толерантності, ціннісних орієнтацій у сучасному полікультурному суспільстві.

СК 6. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії англійської мови, теорії та історії літератури в практиці навчання у закладі загальної середньої освіти.

СК 10. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

СК 11. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів.

СК 12. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.

СК 13. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.

СК 16. Здатність створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для навчання, організувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (учнями, учителями, батьками та ін.).

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Уміти оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.

ПРН 2. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 3. Мати здатність до ефективного спілкування в різних сферах; брати участь у дискусіях, відстоювати власну думку (позицію), дотримуватися культури поведінки.

ПРН 7. Уміти застосовувати різні види аналізу художнього твору, визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРН 8. Уміти порівнювати мовні та літературні факти, явища, оригінали творів й українські переклади іншомовних художніх текстів, визначати їхні подібності й відмінності.

ПРН 9. Уміти забезпечити діалог культур у процесі вивчення англійської мови та зарубіжної літератури, створювати умови для міжкультурної комунікації.

ПРН 10. Уміти використовувати гуманістичний потенціал англійської мови та зарубіжної літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

ПРН 11. Знати, розуміти і демонструвати здатність реалізувати теоретичні й методичні засади навчання англійської мови та зарубіжної літератури в закладах базової середньої освіти.

ПРН 12. Знати принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти.

ПРН 13. Уміти добирати і застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснювати самоаналіз ефективності уроків.

ПРН 17. Вчитися впродовж життя і вдосконалювати набуту під час навчання кваліфікацію з високим рівнем автономності.

Організація проведення навчальної практики

Відповідно до сучасних суспільних запитів підготовка фахівців вищої освіти має ґрунтуватися на методологічній основі. Майбутні вчителі повинні володіти не тільки знаннями й уміннями з фахових дисциплін відповідної галузі, а й уміти навчати інших, розробляти методичні основи управління освітнім процесом у системі загальної середньої освіти.

Базою проходження навчальної практики є заклади загальної середньої освіти, у яких здобувачі вищої освіти мають змогу навчати школярів зарубіжної літератури. У зв'язку із воєнними діями здобувачі проходять навчальну практику при кафедрі української та зарубіжної літератури і порівняльного літературознавства факультету.

Перед початком практики проводять настановчу конференцію, на якій здобувачі знайомляться із завданнями, змістом і порядком проходження навчальної практики. Методичну допомогу практикантам надає кафедра української та зарубіжної літератури і порівняльного літературознавства факультету філології та соціальних комунікацій БДПУ.

По закінченні навчальної практики проводять підсумкову (звітну) конференцію, на якій обговорюють результати педагогічної діяльності, виставляють оцінки, надають рекомендації.

Зміст навчальної практики:

Настановча конференція. Інструктаж з техніки безпеки та пожежної безпеки під час проходження практичної підготовки на виробництві.

Ознайомлення із закладом загальної середньої освіти.

Ознайомлення зі шкільною документацією, описування, аналізування її.

Ознайомлення з діяльністю та професійними обов'язками вчителя зарубіжної літератури.

Ознайомлення з професійною діяльністю та обов'язками класного керівника.

Аналіз уроку зарубіжної літератури.

Узагальнення результатів та підготовка звіту з навчальної практики..

Оформлення матеріалів виробничої практики.

Підготовка доповіді на підсумкову конференцію.

Підсумкова (звітна) конференція.

Методи навчання: метод педагогічного спостереження, аналіз навчально-методичної документації, анкетування, евристична бесіда, дискусія, вивчення педагогічного досвіду, системний підхід до освітнього процесу.

Політика курсу (особливості проведення навчальної практики): від практиканта очікується виконання завдань навчальної практики.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: персональний комп'ютер/ноутбук, Zoom, Moodle.

Система оцінювання та вимоги:

Оцінювання знань практикантів здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролів. Підсумкова оцінка є сумою балів набраних під час поточного та підсумкового контролів і вираховується за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час зустрічей-семінарів із керівником навчальної практики на основі розробленої документації з педагогічної практики (індивідуального плану роботи, аналізу уроків зарубіжної літератури, психолого-педагогічна характеристика учня, класу, план-сценарій виховного заходу тощо).

Підсумковий контроль відбувається у формі звітної конференції, на якій проходить захист матеріалів, підготовлених за результатами навчальної практики.

Таблиця 1. Розподіл балів за результатами навчальної практики

Види робіт	Кількість набраних балів						
	незадовільно	незадовільно	задовільно	задовільно	добре	добре	відмінно
	1-34	35-49	50-57	58-64	65-77	78-89	90-100
	F	FX	E	D	C	B	A
	не зараховано		зараховано				

Аналіз шкільного сайту	2	4	4	5	7	9	10
Аналіз уроку із зарубіжної літератури	6	8	10	11	12	13	15
Аналіз уроку із зарубіжної літератури	6	8	10	11	12	13	15
Аналіз уроку із зарубіжної літератури	6	8	10	11	12	13	15
Написання звіту про проходження навчальної практики	3	5	5	7	9	11	12
Розробка елементів з переліку з метою надбання умінь і навичок самостійного розв'язування освітніх завдань	2	4	4	5	6	7	8
Оформлення матеріалів навчальної практики.	7	8	9	10	12	14	15
Участь у звітній конференції з педпрактики.	2	4	5	6	7	9	10
Разом максимальна кількість набраних балів	34	49	57	64	77	89	100

Таблиця 2. Внутрішня університетська шкала оцінювання

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел:

Основні

1. Денищич Т. А. Педагогічна практика: зміст, організація, проблемні аспекти формування педагогічної майстерності: посіб. для студ. галузі знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальність – 035 «Філологія (українська)» / Т. А. Денищич, Г. С. Косарева. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 84 с.
2. Програма педагогічної практики та методичні рекомендації для студентів-філологів (галузь знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальність 014 Середня освіта, предметна спеціальність 014.02 Мова і література (англійська), перший рівень вищої освіти): навч.-метод. посіб. / укл.: О. Б. Ярова, І. Е. Співак. Бердянськ: БДПУ, 2019. 75 с.

3. Токмань Г. Козубенко Л., Дига Н, Черниш Н. Практика в системі бакалаврської і магістерської освіти філолога: літературознавчий аспект: навч. посіб. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2018. 304 с.

Додаткові

1. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / автор-укладач Н. П. Наволокова. Харків : Вид. група «Основа», 2009. 127 с.
2. Жосан О. Е. Шкільний підручник: яким йому бути? *Управління школою*. 2012. № 13-15. С. 14.
3. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти. 12-бальна система. Київ, 2000. 126 с.
4. Мацевко-Бекерська Л. Методика викладання світової літератури: навч.-метод. посіб. / ЛНУ імені Івана Франка. Львів, 2011. 320 с.
5. Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах : підручник. Київ : Слово, 2010. 432 с.
6. Ніколенко О. Компетентності – сходинки до сучасного світу. *Всесвітня література в школах України*. 2018. №1. С. 2-4.
7. Ніколенко О. Про програми, підручники й нові книжки. *Всесвітня література в школах України*. 2018. № 7-8. С. 2-5

Інформаційні ресурси

Бібліотека БДПУ (www.bdpu.org/library)

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua>)

Бібліотека світової літератури (оригінали та переклади):

<http://www.ae-lib.org.ua>

<http://www.e-reading.me/author.php?letter=%>

<http://www.big-library.info/>

<http://www.e-reading.me/author.php?letter=%C0>

<http://www.chtyvo.org>

Український журнал іноземної літератури «Всесвіт»

<http://www.vsesvit-journal.com/index.php>